

Številka zadeve: U-I-24/10

Datum odločbe: 19. 4. 2012

Področje: kazensko pravo (vštevaje kazni za prekršek v kazen, vprašanje identitete kaznivega dejanja).

Izrek: Tretji odstavek 49. člena Kazenskega zakonika v delu, ki se je nanašal na vštevanje sankcije za prekršek v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, ni bil v neskladju z Ustavo. Zahteva za oceno ustavnosti tretjega odstavka 56. člena Kazenskega zakonika se zavrže.

Dodatno: DZ ni odgovoril; mnenje Ministrstva za pravosodje, mnenje Vlade.

Odločitev: **soglasno (9:0)**.

ZA: Petrič, Deisinger, Jadek Pensa, Klampfer, Korpič – Horvat, Mozetič, Pogačar, Sovdat, Zobec.

POVZETEK ZADEVE:

Višje sodišče v Mariboru (predlagatelj) je vložilo zahtevo za presojo ustavnosti tretjega odstavka 49. člena Kazenskega zakonika (KZ) in tretjega odstavka 56. člena Kazenskega zakonika (KZ-1), ker naj bi bila v neskladju z 31. členom Ustave ter 4. členom Protokola št. 7 k EKČP. Omenjeni določbi naj bi bili v neskladju z ustavnim načelom *ne bis in idem*, saj naj bi omogočali, da je storilec za isto ravnanje dvakrat kaznovan, ker je ravnanje hkrati opredeljeno kot prekršek in kot kaznivo dejanje. Hkrati pa naj bi sporna člena sodišču preprečevala, da bi obtožbo zavrnilo, ker je stvar zaradi obstoječe sodbe o prekršku že bila pravnomočno razsojena.

Ustavno sodišče je zahtevo za oceno ustavnosti tretjega odstavka 56. člena KZ-1 zavrglo, ker predlagatelju te določbe pri odločanju ne bo treba uporabiti. Omejilo se je zgolj na problematiko vštevanja kazni za prekršek v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, in na presojo skladnosti te ureditve z ustavnim načelom *ne bis in idem*. Poudarilo je, da je izpodbijani tretji odstavek 49. člena KZ mogoče ustavnoskladno razlagati le tako, da se obdolženemu sankcija, ki jo je prestal oziroma plačal za prekršek, všteje v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, katerega znaki imajo tudi znake prekrška, pod pogojem, da ne gre za ponovno sojenje o bistveno istem kaznivem ravnanju (tč. 18). Izpodbijano zakonsko določbo je torej mogoče ustavnoskladno razložiti le tako, da jo je dopustno uporabiti v primerih, ko je bil zoper posameznika sicer že pravnomočno končan postopek o prekršku, v kazenskem postopku v zvezi z istim historičnim dogodkom pa bi sodišče ugotovilo, da ne izhaja iz dejstev, ki so identična ali v bistvu enaka kot tista, ki so bila podlaga za prekršek; v takšnem primeru bi bil mogoč sklep, da pri prekršku in kaznivem dejanju ne gre za isto stvar. Ustavno sodišče je še opozorilo, da je vprašanje, ali je sodišče v posameznem postopku odločilo v skladu z načelom *ne bis in idem*, lahko le stvar konkretnega postopka, ne pa stvar ustavnosodne presoje izpodbijane zakonske določbe.

Ni ekonomske dimenzije.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	nerazporejeno				

Ni družbene dimenzije.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	nerazporejeno				

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	PS		S		PS
ZA: vsi (Petrič, Deisinger, Jadek Pensa, Klampfer, Korpič – Horvat, Mozetič, Pogačar, Sovdat, Zobec)		0,5	1	0,5	

Odločba:

Ustavno sodišče se je v odločbi zavzelo za ohranitev tretjega odstavka 49. člena KZ v pravnem redu v delu, ki se je nanašal na vštevanje sankcije za prekršek v kazni, izrečeno za kaznivo dejanje. Hkrati pa je tudi pojasnilo, kaj točno izpodbijana določba sploh določa, in ugotovilo, da jo je mogoče uporabiti le takrat, ko bi bil zoper posameznika pravnomočno končan postopek o prekršku, v kazenskem postopku pa bi sodišče ugotovilo, da je šlo za isti historični dogodek, ki pa nima dejstev, identičnim tistim, ki so bili podlaga za prekršek. Če pa bi sodišče v kazenskem postopku ugotovilo, da je šlo pri prekršku in kaznivem dejanju za isto stvar, izpodbijane določbe ne bi moglo uporabiti, saj bi moralo zaradi načela *ne bis in idem* izdati zavrnilno sodbo. S tem se je zavzelo za ozko razlago omenjenega predpisa in pojasnilo način odločanja, ki se ga morajo sodišča v tovrstnih primerih poslužiti. Ker obravnavana ustavnoskladna razlaga izpodbijano odločbo ohranja v pravnem redu, vendar pod pogojem, da je razložena tako, kot jo je razložilo Ustavno sodišče, gre za **pozicijo 3**.

Nasprotna odločba:

Nasprotna odločitev bi lahko šla v dve smeri:

1. Ustavno sodišče bi ugotovilo protiustavnost izpodbijane odločbe s stališčem, da zoper posameznika ni mogoče istočasno ali zaporedoma voditi prekrškovnega in kazenskega postopka. V tem primeru bi se v veliki meri zavzelo za pravice posameznika na škodo učinkovitosti pregona prekrškov in kaznivih dejanj (**pozicija 1**),
2. Ustavno sodišče bi potrdilo ustavnost določbe, brez da bi jo omejilo na ustavnoskladno razlago. S tem bi dopustilo odprta vrata različnim interpretacijam sporne določbe, ki bi lahko vodili v kršitve načela *ne bis in idem* (**pozicija 5**).

Zaradi obstoja dveh različnih možnosti, ki bi bili na avtoritarni dimenziji ocenjeni popolnoma nasprotno, in dejstva, da odločba ne vsebuje indicev, na podlagi katerih bi bilo možno sklepati, kako bi se Ustavno sodišče sicer odločilo v nasprotni odločbi, je nasprotno odločbo najbolj smiselno oceniti tako s **pozicijo 1** kot tudi s **pozicijo 5**.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA: vsi (Petrič, Deisinger, Jadek Pensa, Marta Klampfer, Korpič – Horvat, Mozetič, Pogačar, Sovdat, Zobec)	4	Ker je besedilo 31. člena Ustave kratko in bi striktna uporaba besedne razlage vodila v zaključek, da je prepovedana le ponovna obsodba za isto kaznivo dejanje, se Ustavno sodišče pri razlagi načela <i>ne bis in idem</i> močno opre na prvi odstavek 4. člena Protokola št. 7 k EKČP in pripadajočo prakso ESČP. Ker se sodišče na navedene mednarodne vire obsežno sklicuje in jih uporabi kot enega izmed odločilnih argumentov za končno odločitev, gre tej odločbi pozicija 4 na lestvici mednarodne pravne vpetosti.

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)

Odločitev in sodniki ZA: vsi (Petrič, Deisinger, Jadek Pensa, Marta Klampfer, Korpič – Horvat, Mozetič, Pogačar, Sovdat, Zobec)	3	Medtem ko Ministrstvo za pravosodje špekulira o nepraktičnosti, neekonomičnosti in nepravičnosti implikacij, ki bi jih morebitna ugotovitev protiustavnosti izpodbijane določbe prinesla (vlada pa v pretežnem delu povzema stališča ministrstva), se Ustavno sodišče posluži drugačne argumentacije (razloži relevantne določbe Ustave, EKČP, ZKP in prakso EKČP). Kljub vsebinskim razlikam v utemeljevanju Ustavno sodišče sledi stališču Ministrstva, zaradi česar gre odločbi pozicija 3 .
--	----------	--

NAKLONJENOST DZ (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)

Odločitev in sodniki ZA	NC	Državni zbor ni podal svojega mnenja.
-------------------------	-----------	---------------------------------------